

V. ASPEKTY DYDAKTYKI GEOGRAFII

**SŁAWOMIR PISKORZ
MARIOLA SKWARCAN**

Jak młodzi ludzie widzą swój kraj

W artykule ukazano interesujące przykłady doboru i układu semigeograficznych treści wykonanych przez uczniów dla uczniów. Przykłady te mają formę listów zawierających charakterystyki: Australii, Bangladeszu, Izraela, Korei, Norwegii, Szwecji, Szwajcarii i USA.

W masowej praktyce szkolnej uczniowie otrzymują wiadomości o poszczególnych krajach dobierane i układane przez ludzi dorosłych. Czy dorośli wiedzą z całą pewnością, na jakie wiadomości i w jakim układzie oczekują ludzie młodzi?

Przewodniczący Komisji Nauczania Geografii Międzynarodowej Unii Geograficznej Hartwig Haubrich, w połowie lat osiemdziesiątych, podjął próbę dobierania i układania treści geograficznych dla młodych przez młodych. W tym celu zorganizował światową sieć koordynatorów do zbierania indywidualnych poglądów młodych ludzi na życie i pracę społeczeństw w ich ojczyznach. Koordynatorzy ci zachęcali wybranych 10- i 15-letnich uczniów do napisania listów do młodych ludzi z całego świata, których treścią byłaby charakterystyka własnych krajów. Następnie koordynatorzy przetłumaczyli te różnorodnie uczniowskie listy na język angielski. Inicjator tych prac – H. Haubrich (1987, 1987a) realizując ideę „wzajemnego zrozumienia się ludzi, przyjaźni i pokoju na świecie” zebrał te tłumaczenia i opublikował w dwóch książkach pt. *Jak widzę swój kraj (How I see my country)* i *Gdzie i jak żyję (Where and how I live)*. Pierwsza z nich jest zbiorem listów uczniów starszych (15-letnich), a druga – uczniów młodszych (10-letnich).

Książka z listami uczniów starszych zawiera charakterystyki następujących 28 krajów, ułożonych alfabetycznie według pisowni angielskiej: Australia, Bangladesz, Brazylia, Chiny, Dania, Wielka Brytania, Republika Federalna Niemiec, Francja, Hongkong, Indie, Irlandia, Izrael, Włochy, Jamajka, Japonia, Jordania, Kenia, Korea, Holandia, Nigeria, Norwegia, Polska, Szwecja, Szwajcaria, Uganda, USA,

ZSRR, Jugosławia. W książce z listami uczniów młodszych scharakteryzowano bardziej przystępnie tylko 22 kraje, na ogół pokrywające się z krajami charakteryzowanymi przez uczniów starszych.

W obydwu omawianych książkach przy charakterystyce poszczególnych krajów widoczne są nazwiska autorów-uczniów, a na końcu książek podano nazwiska i adresy koordynatorów. Polskim koordynatorem jest J. Tomalkiewicz z Instytutu Geografii Społecznej i Ekonomicznej Uniwersytetu Warszawskiego.

Ze względu na duże wartości poznawcze i wychowawcze opisów wykonanych przez uczniów dla uczniów, dokonaliśmy ich przekładu na język polski. Niektóre z tych przekładów już wykorzystywaliśmy podczas lekcji geografii prowadzonych przez studentów geografii WSP w Krakowie, głównie do wzbudzania zainteresowania uczniów i do egzemplifikacji różnych uogólnień.

Poniżej zamieszczono osiem przekładów listów napisanych przez uczniów starszych. Mamy nadzieję, że przekłady te, opublikowane w niniejszym tomie, zostaną wykorzystane przez szersze kręgi nauczycieli na lekcjach geografii lub w zajęciach pozalekcyjnych. Występujące w przekładach merytoryczne uproszczenia i subiektywne oceny należy wykorzystywać z pewną ostrożnością.

Nadto przedstawione w niniejszym artykule wytwory pracy uczniów, pochodzących z różnych krajów, mogą inspirować polskich nauczycieli do zachęcania swoich uczniów, by sporządzali podobne charakterystyki regionów lub miejscowości, w których znajdują się ich szkoły. Szczególnie sprzyjające okoliczności do sporządzania takich opisów istnieją w klasie VIII szkoły podstawowej, przy opracowywaniu tematu „Region w którym żyję i jego problemy”.

Wśród przedstawionych przekładów brak jest listów pisanych przez uczniów mieszkających w byłych krajach socjalistycznych. Świadomie zrezygnowaliśmy z upowszechniania treści tych listów, ponieważ widoczna jest w nich duża ingerencja nauczycieli, a przez to nie są to charakterystyki krajów pisane w pełni przez młodych dla młodych.

AUSTRALIA według Andrewa Gerbera

Australia jest nie tylko kontynentem leżącym na półkuli południowej, lecz także szóstym co do wielkości powierzchni krajem na świecie. Składa się on z 6 stanów: Queenslandu, Nowej Południowej Walii, Wiktorii, Południowej Australii, Zachodniej Australii i Tasmanii oraz dwóch terytoriów federalnych, tj. Terytorium Północnego i Terytorium Stołecznego.

Geografia: Australia jest raczej krajem równinnym, lecz w południowo-wschodniej części kraju, w Alpach Australijskich, są na tyle duże różnice wyso-

kości, że występują tam pola śniegowe. Najwyższym szczytem jest Góra Kościuszki, sięgająca 2200 m.

W północnej i zachodniej Australii jest całkiem inaczej. Znajdują się tam półpustynie i pustynie ze skąpym światem roślinnym i zwierzęcym. (...) Klimat w Australii jest zróżnicowany. Temperatury wahają się od 20°C do 50°C w lecie na północy Australii oraz od – 20°C do + 20°C w zimie na południu Australii.

Zamieszczone poniżej zestawienie ukazuje niektóre, popularne w Australii zajęcia-rozrywki:

Zajęcia letnie:

plywanie, tenis, krykiet
lekkoatletyka, opalanie się,
hokej na trawie, jazda na
nartach wodnych, surfing

Zajęcia zimowe:

jazda na nartach, piłka nożna,
futbol australijski, rugby

Odzież: Ubrania, które nosimy uwarunkowane są klimatem. Latem Australijczycy noszą głównie stroje kąpielowe, bluzy z krótkimi rękawami, krótkie spodenki oraz sandały, klapki, albo w ogóle nie ubierają butów. Natomiast w zimie tutejsi ludzie noszą długie spodnie, długie swetry z rękawami lub bluzy z kapturami.

Żywność: Australijczycy spożywają szeroki asortyment żywności, co jest spowodowane wpływem różnych kultur. Australijczycy uznają głównie kuchnię zachodnią, jedzą steki, hamburgery, hot-dogi; piją soki owocowe, mleko oraz drinki o małej zawartości alkoholu. Jadają także potrawy chińskie, indyjskie i inne.

Zwierzęta: Australijskie zwierzęta znane są na całym świecie, do najbardziej znanych należą koale i kangury. Inne to: węże brązowe, ozdobne jaszczurki, gekony, papugi kakaadu i pawie. Niektórym australijskim zwierzętom grozi wyginiecie, głównie tygrysowi tasmańskiemu i wombatowi włochatemu.

Roślinność: Większa część Australii pokryta jest roślinnością naturalną, na którą składają się: drzewa eukaliptusowe, akacje, różne trawy oraz pustynna roślinność sucholubna. Występuje tu także wiele gatunków drzew przywiezionych przez imigrantów, np. niektóre palmy, sosny. (...)

Biznes i przemysł: Przemysł Australii opiera się na: węglu, rudzie żelaza, wołowninie, wełnie, mleku, owocach i warzywach.

Duże zyski przynosi handel międzynarodowy, a szczególnie eksport do Japonii węgla, rudy żelaza i wołowiny. Australia jest także jednym z głównych światowych producentów i eksporterów czystej wełny, co pozostaje w związku z hodowlą owiec-merynosów. (...)

Turystyka: Do Australii przyjeżdżają liczni turyści zza oceanu. Pragną oni zobaczyć naturalne atrakcje, np. Skalę Ayer, czy Wielką Rafę Koralową oraz niektóre z naszych osobliwości architektonicznych, jak most portowy lub gmach opery w Sydney. Turystyka w Australii jest działem gospodarki narodowej dającym za-

trudnienie dużej ilości osób oraz przynoszącym znaczny dochód. Dla turystów wybudowano nowe, międzynarodowe porty lotnicze w Cairns i Townsville, skąd są przewożeni na Wielką Rafę Koralową.

Wnioski: Ludność Australii jest zlepkiem wielu ras od Aborygenów przez Niemców i Brytyjczyków po Azjatów. Od imigrantów przyjęto sposoby uprawy i hodowli oraz nowe technologie przemysłowe. Z ciągle polepszających się warunków życia korzysta ponad 15 milionów moich rodaków, których większość żyje w miastach. Gospodarka opiera się głównie na wydobywaniu węgla i rud żelaza oraz na eksporcie produktów hodowlanych.

BANGLADESZ według Sabih Islam

Wyobraź sobie kraj położony w delcie tworzonej przez dwie największe rzeki świata, porożcinanej przez setki kanałów. Bagna, zielone pola ryżowe, tysiące wysp powstałych przez stale przesuwające się łóżyska rzek powoduje, że kraj ten podobny jest do kolorowej mozaiki. Monsuny i powodzie często przechodzą nad tym 90-milionowym krajem. To jest mój kraj, Bangladesz. Obecnie Bangladesz jest jednym z najbiedniejszych krajów świata, ale nie zawsze tak było. Przed tysiącami lat Bengal był najbogatszym regionem na subkontynencie indyjskim. Ziemie były tu urodzajne, znany był jedwab zwany muślinem, który eksportowano do Europy do końca XVI wieku. Ten okres świetności przyciągnął duże ilości ludzi z całych Indii. Od początku XX wieku szybko rosła liczba ludności, co powoli wyniszczało ten region. Nawet dzisiaj, wbrew niekorzystnym warunkom, rolnicy otrzymują tu blisko 2 mln ton żywności rocznie z powierzchni liczącej tylko 54 tys. mil kwadratowych. To oczywiście nie wystarcza, kraj otrzymuje dużo żywności z zagranicy. Wiele tutejszych zakładów przetwarza jutę, której Bangladesz jest drugim producentem na świecie. Inną uprawą przynoszącą dochody jest tytoń. Ponadto uprawia się duże ilości trzciny cukrowej, różnych owoców i jarzyn. Podstawą gospodarki Bangladeszu jest rolnictwo. (...)

Bangladesz jest domem dla blisko 1-milionowej ludności plemiennej, skupionej na obszarze wzniesień Czatkano. Główne plemiona to: Czakmes, Marma, Mago, Szendus. Mają oni swoje zwyczaje, obrzędy religijne, kulturę. Obecnie trudnią się oni uprawą roli i myślistwem oraz poddawani są elementarnemu nauczaniu, które ma ich przygotować do życia w społeczeństwie. Większość z nich mówi w swoim dialekcie, ale uczą się także języka urzędowego, tj. bengalskiego. (...)

Stolica kraju Dhaka łączy stare z nowym. Wszystkie duże uniwersytety, szpitale i urzędy mieszczą się w stolicy. W Dhace znajduje się większość wytwornych domów zbudowanych dla ludzi bogatych, równocześnie biedni, których jest duża

liczba, żyją w bardzo złych warunkach. Miliony biednych ludzi przybywa do stolicy szukając w niej pracy i schronienia. Część z nich przeżyje w ekstremalnie ciężkich warunkach, lecz większość zginie z powodu głodu i braku opieki medycznej. (...) W Dhace znajdują się sławne dzielnice, jak Sylhet i Bazar Coxs. Bazar Coxs jest to małe wspaniałe miasto, otoczone zieloną dżunglą z jednej strony i brzegiem morskim z drugiej. Ten pagórkowaty teren jest zamieszkały przez buddyjskich imigrantów z Birmy. Jeszcze większą atrakcją jest piaszczysta plaża o długości 75 mil, zaliczana do najdłuższych na świecie. Najlepszą porą do odwiedzenia Bangladeszu jest zima. Wówczas niebo jest bezchmurne i niebieskie, powietrze chłodne i suche, a kraj zielony od upraw.

IZRAEL według Vigh Irisa

Jako mieszkaniec Izraela pragnę, aby dzieci na całym świecie dowiedziały się, że państwo Izrael nie różni się od innych rozwiniętych państw świata. Podobnie jak inne kraje mamy cechy, które jednoczą naszych mieszkańców, takie jak: religia, język, tradycja żydowska i historia. Swoistym faktem jest, że Izrael po 2000 lat zaistniał znowu jako państwo. Język hebrajski dawniej używany był głównie w modlitwach, obecnie stał się językiem urzędowym. (...)

Izrael jest krajem nowoczesnym; mamy „drapacze chmur”, wysoki poziom nauki i nowoczesne technologie oraz nowoczesny styl ubierania się i muzyki. Innymi słowy: mamy zachodnią cywilizację, nie mieszkamy w namiotach i nie podróżujemy na wielbłądach, jak niektórzy sądzą.

Chociaż od 1948 roku stale jesteśmy w stanie wojny, to żyjemy całkiem normalnie. Jediną różnicą jest przywyknięcie do widoku w miejscach publicznych uzbrojonych żołnierzy.

Z powodu szczególnego położenia naszego małego kraju na Środkowym Wschodzie, otoczonego przez wrogie arabskie kraje, podjęliśmy środki ostrożności – mamy regularną armię, w której służy każdy mężczyzna powyżej 18 roku życia.

Izrael, podobnie jak Australia i Ameryka, jest krajem imigracyjnym. Mieszkają w nim Żydzi z całego świata. Fakt ten przysparza różnych trudności, m.in. językowych, obyczajowych i kulturowych. Gazety i magazyny są drukowane w wielu językach. Językami urzędowymi są hebrajski i arabski. Języki te są używane w telewizji i komunikacji. Arabowie i Druzowie na równi z Żydami są pełnoprawnymi mieszkańcami, tzn. płacą podatki, mają swoich przedstawicieli w Knesecie (parlamencie), a Druzowie nawet muszą służyć w armii. Pragnę, aby wszyscy ludzie na świecie wiedzieli, że Izrael jest pięknym krajem, jego stolica Jerozolima jest świętym miastem dla wyznawców trzech religii i godna jest zwiedzania.

KOREA według Kim, Sang-Huana

Nazwa Korea znaczy „Ziemia Spokojnego Rana” lub „Lampa na Wschodzie”. Korea mająca powierzchnię 221 325 km² leży między 36°06' N a 43°01' N, z trzech stron oblana jest morzami, zamieszkuje ją 60 mln osób. Korea pod względem narodowościowym jest jednolita, jej ludność należy do rodziny Altaic. Są to ludzie dumni i kulturalni, od ponad 5000 lat posługują się tym samym językiem, chronią i rozwijają kulturę. (...)

Zmiany: Radość ze zwycięstwa Korei nad Japończykami (15 sierpień 1945) była krótkotrwała i tragiczna. Związek Radziecki i Stany Zjednoczone zgodziły się na tymczasowe podzielenie Korei na dwie części: komunistyczną Koreę Północną i wolną Koreę Południową (Republikę Koreańską). (...) Dynamika rozwoju gospodarczego Republiki Koreańskiej w latach 1962 – 1981 wynosiła 8,4%. Dochód narodowy na jednego mieszkańca wzrósł z 87 USD w 1962 r. do 1998 USD w 1984 r.

Oświata: System szkolny ilustruje poniższe zestawienie (1984 r.).

Rodzaj szkoły	Liczba szkół	Liczba uczących się
Szkoła dyplomowa	186	62 862
Uniwersytet	232	1 114 734
Szkoła wyższa	1 549	2 092 401
Szkoła średnia	2 325	2 735 625
Szkoła podstawowa	6 528	5 040 958

Obyczaje i tradycja: Koreańczycy podpisują się swoim imieniem (nazwa osobista) i dwuczłonowym nazwiskiem. Pierwszy człon nazwiska to nazwa rodowa, albo pierwsze nazwisko, drugi człon nazwiska stanowi nazwa identyfikująca pochodzenie, zwykle taka sama dla wszystkich męskich członków rodzin. W Korei jest ok. 300 nazwisk rodowych. Kobiety nie zmieniają nazwiska po wyjściu za mąż.

Głównym pożywieniem Koreańczyków jest gotowany ryż. Oprócz tego ulubionymi potrawami są: zupa fasolowa, smażona wołowina, ryba wędzona z warzywami. Dodatki stanowią sos i sałatka z soi, pasta z czerwonej papryki oraz olej i ziarno sezamowe.

Każdy Koreańczyk w swoim życiu obchodzi uroczystości dwa razy swoje urodziny, są to pierwsze i sześćdziesiąte urodziny.

Religia: Współcześnie Korea jest „zlepkiem światowych religii”. Najwięcej wyznawców mają: konfucjonizm, buddyzm, katolicyzm, protestantyzm, wonbulgyo i chondogyo. (...)

Święta narodowe:

- 1 styczeń – Nowy Rok obchodzony uroczystości przez trzy dni;
- 1 marzec – Dzień Niepodległości;
- 5 maj – Dzień Dziecka;
- 6 czerwiec – Dzień Pamięci Zmarłych Bohaterów;

- 17 lipiec – Dzień Konstytucji;
 - 15 sierpień – Dzień Wyzwolenia (15 sierpnia 1945 r. Korea po 36 latach została wyzwolona z japońskiego kolonializmu);
 - 1 październik – Dzień Wojska;
 - 3 październik – Dzień Założenia Państwa (w 2333 r. p.n.e. przez Tanguna);
 - 9 październik – Dzień Hun-gul (dzień wprowadzenia alfabetu koreańskiego Hun-gul przez króla Sejonga w 1446 r.);
 - 25 grudzień – Boże Narodzenie (dzień obchodzony bardzo uroczysto zarówno przez chrześcijan, jak i innych wyznawców).
- Wojna koreańska 1950 – 1953 (...).

NORWEGIA według Catherine Hoyer

Norwegia leży na północy Europy, w zachodniej części Półwyspu Skandynawskiego, jej powierzchnia wynosi 324 tys. km². Do Norwegii należą wyspy: Spitsbergen na Morzu Arktycznym, Jan Mayen na Morzu Norweskim oraz Queen Maud Land, Bouveta i Piotra I na wodach arktycznych. Norwegia graniczy na wschodzie ze Szwecją, Finlandią i Rosją, a na zachodzie z Morzem Norweskim i Morzem Północnym. Długość wybrzeża morskiego bez wysp wynosi 2650 km, a wraz z nimi wybrzeże jest dziesięciokrotnie dłuższe. Wybrzeża Norwegii są fiordowe, a jej wnętrze jest górzyste. Niektórzy obcokrajowcy uważają, że w Norwegii jest bardzo zimno, a po ulicach stolicy – Oslo chodzą niedźwiedzie polarne. Oczywiście tak nie jest. Ciepły Prąd Zatokowy dostarcza tyle ciepła, że zimą fiordy niekiedy nie zamarzają.

Większość ludzi mieszka nad brzegami morskimi w miastach i ich okolicach. Na równinnych terenach nadmorskich, zwłaszcza po stronie wschodniej, rozciągają się pola uprawne. Tutejsi farmerzy uprawiają zboża i warzywa oraz hodują bydło i owce. Ludność mieszkająca na zachodnim wybrzeżu w dużej mierze zatrudniona jest w rybolówstwie i przetwórstwie rybnym. Ryby i uzyskane z nich przetwory stanowią podstawę norweskiego eksportu. Morze Norweskie jest bogate nie tylko w ryby, ale także w ropę naftową i gaz ziemny. Wykorzystywanie tych bogactw mineralnych spowodowało znaczny rozwój gospodarczy kraju. W północnej części Norwegii występuje przemysł wydobywczy, są tam kopalnie rudy żelaza, miedzi i siarki. Centralna i południowa część kraju pokryta jest lasami i dlatego rozwinął się tu przemysł drzewny, którego wyroby są przedmiotem eksportu. Przemysły drzewny i wydobywczy, wykorzystując tanią energię uzyskiwaną w elektrowniach wodnych, stanowią podstawę norweskiego przemysłu.

Duże odległości między norweskimi miastami wymagają dobrze rozwiniętej sieci transportowej. We wschodniej części Norwegii przeważa transport kolejowy i samochodowy, natomiast w zachodniej części dominuje transport morski. W górach zbudowano autostrady, które niekiedy ze względu na grubą pokrywą śnieżną są nieczynne. Wszystkie większe miasta Norwegii mają regularne połączenia lotnicze.

Norwegię zamieszkuje 4 mln ludności, z czego ok. 1% stanowią Lapończycy. Dawniej Lapończycy zamieszkiwali północne tereny Norwegii i utrzymywali się wyłącznie z rybolówstwa. Obecnie ta grupa etniczna przemieszcza się ku południowi, ale zachowuje swoją kulturę, domaga się własnej stacji radiowej i telewizyjnej oraz własnej gazety. W Norwegii występują dwa języki, tj. język książkowy i nowoczesny język norweski. Język książkowy jest podobny do języka duńskiego, nowoczesny język norweski jest zlepką różnych dialektów. Młodzież szkolna ma obowiązek uczenia się tych dwóch języków.

Norwegia jest monarchią konstytucyjną. Wszyscy lubią króla Olafa V. Bardzo dobrze rozwinięta jest służba zdrowia i inne służby socjalne. Mamy pełną wolność religijną. Większość ludności należy do Kościoła protestancko-luterańskiego. Mamy wolność prasy i słowa żywego. Pierwsze 9 lat edukacji szkolnej jest bezpłatne. W szkole występują: religia, język norweski, języki obce – angielski, niemiecki i francuski, matematyka, geografia, biologia, chemia, fizyka, zajęcia sportowe. (...) 60% norweskiej młodzieży należy do różnych klubów sportowych. Norwegowie wolą chodzić pieszo niż jeździć samochodami. Duża ilość tzw. wolnych terenów sprzyja organizacji różnego rodzaju zawodów sportowych.

Okolo 20% Norwegów po pracy wyjeżdża odpocząć na wybrzeże lub w góry, gdzie mają własne domy wypoczynkowe. Młodzież po zajęciach szkolnych bardzo często pracuje zarobkowo. Pasją młodzieży jest muzyka i śpiew. Prawie każda szkoła podstawowa i średnia ma chór albo orkiestrę. 17 maj obchodzony jest bardzo uroczysto jako dzień ustanowienia konstytucji (17 V 1814 r.). (...)

Norwegia ma też swoje problemy, ale mimo to jest jednym z najspokojniejszych państw świata i jest dobrym krajem dla dzieci i młodzieży.

SZWECJA według Martina Nihlmar

Szwecja obserwowana z zewnątrz wygląda inaczej, niż widziana od wewnątrz przez jej mieszkańca. Najbardziej zdumiewające jest to, że gdy szukasz skapstwa nie możesz go znaleźć. Dzieje się tak z powodu wysokich podatków, płaconych przez Szwedów, które przez ludzi z zewnątrz uważane są za szaleńcze. Wszystkie pieniądze wydawane na podatki wracają jednak do ciebie w formie pomocy socjalnej: w szkole w postaci bezpłatnego nauczania, w życiu dorosłym w postaci zasiłków,

emerytur i rent. (...) Prawie wszędzie, gdzie pójdziesz, możesz zobaczyć dziewiczą przyrodę i masz dużą przestrzeń, w której panuje spokój. W ciągu ostatnich lat mieszkańcy południowej Europy odkryli piękno Szwecji, z jej jeziorami i lasami, gdzie każdy może czuć się wolnym.

W ciągu ostatnich 10 lat turystyka w Szwecji zwiększyła się prawie dwukrotnie. Innym aspektem przyjazdów do Szwecji jest jej przestrzeń i prywatność. Czyni to Szwecję czołowym krajem opiekuńczym nad uchodźcami politycznymi. Nawet pomimo tego, że w pewnym sensie istnieje tu rasizm, to uchodźca jest tu usatysfakcjonowany. 99% uchodźców uważa, że nigdzie nie będzie im lepiej – i mają rację. Rząd szwedzki wybudował dla nich domy, daje im pracę i pomoc socjalną.

A oto mój osobisty pogląd na życie człowieka w Szwecji. Jako dziecko nie znajdziesz lepszej zimy, z dużą ilością śniegu, możesz wówczas robić co tylko zechcesz, do zimna łatwo się przyzwyczaisz. W lecie może być nudniej, chyba że lubisz przyrodę, której tu pełno. Pływanie można uprawiać przez krótki czas w ciągu roku. Dla szwedzkiego dziecka zawsze jest coś do roboty, np. chodzenie do lasu, rozbijanie namiotu, budowanie chatki itp. (...)

Szwecja od 1813 roku nie prowadziła wojny i dlatego jest państwem dobrze zorganizowanym, każdy ma zabezpieczone świadczenia socjalne (m.in. opiekę zdrowotną).

Końcowa uwaga: Szwecja naprawdę dostarcza najpiękniejszych dziewcząt na świecie.

SZWAJCARIA według Raheli Stauber

Do wszystkich kolegów na świecie!!

Cześć! Jak się macie?

Chciecie otrzymać pewne informacje o Szwajcarii? Szwajcaria jest moim krajem, cieszę się, że mam okazję udzielić informacji o moim kraju.

Gdy słyszy się nazwę Szwajcaria za granicą, to kojarzy się ona z opiekunką Heidi, z bydłem, serem i bogactwem.

Szwajcaria jest małym krajem, bez dostępu do morza, leżącym w sercu Europy. Graniczy z Niemcami, Austrią, Włochami, Francją i Lichtensteinem.

Krajobraz Szwajcarii charakteryzuje się dużą różnorodnością. Na południu przez cały rok jest ciepło i mogą tu rosnąć nawet palmy i inne ciepłolubne rośliny. Dalej ku północy ciągnie się pasmo górskie Alp ze szczytem Matterhorn. Są to bardzo wysokie góry. Może nawet widzieliście te góry na opakowaniu z czekolady i innych produktach szwajcarskich. W górach lato jest bardzo chłodne, a w zimie

pada dużo śniegu. Przekraczając Alpy dochodzicie do Wyżyny Szwajcarskiej. Jest tu bardziej płasko i łagodnie. Opuszczając ten region dochodzicie wreszcie do Jury, gór pokrytych lasami. Dawniej liczne rzeki i jeziora zalewały okoliczne doliny, dlatego w Szwajcarii jest tak dużo wrzosowisk. Obecnie na rzekach tych zbudowano zbiorniki retencyjne i nie ma zagrożenia powodziowego.

W zimie cała Szwajcaria tonie w śniegu. Piękne krajobrazy górskie i wyżynne oraz prężnie rozwijająca się turystyka to poważne źródło dochodu Szwajcarii. Tysiące ludzi niemal z całego świata przyjeżdża tu corocznie, aby spędzić urlop jeżdżąc na nartach lub łyżwach, pływając po jeziorach lub chodząc po górach.

Może jesteście ciekawi, w jakim języku mówimy w Szwajcarii. W moim kraju możesz być przywitany w czterech różnych językach: w pobliżu granicy francuskiej po francusku, w pobliżu granicy włoskiej po włosku, na wschodzie w języku niemiecko-szwajcarskim, w regionach dolin górskich po retoromańsku. (...)

Stolicą naszego kraju jest Berno. Jest to stare miasto z niezliczoną liczbą zabytkowych kamieniczek. W Bernie znajduje się Bundeshaus – siedziba naszego rządu. Szwajcaria jest krajem demokratycznym, tzn. że naszym krajem rządzą wszyscy dorośli Szwajcarzy. Każdy obywatel tego kraju, mający ukończone 20 lat ma prawo wyborcze. Najpierw co cztery lata wybiera się radnych (Rate), z których składa się parlament (Bundesversammlung). Parlament wybiera spośród swoich członków siedmiu radnych federalnych (Bundesrate). Każdy radny federalny jest głową ministerstwa.

Oczywiście Szwajcarzy mają także obowiązki. Muszą chodzić do szkoły przynajmniej 9 lat. Każdy Szwajcar musi odbyć służbę wojskową. Obywatel Szwajcarii, który pracuje i zarabia musi płacić podatek i szanować prawo. Mimo tych obowiązków jesteśmy wolnymi ludźmi.

Chciałabym wam coś wyjaśnić. Wszyscy, którzy przyjeżdżają do Szwajcarii, myślą, że mogą stać się bogatymi i żyć jak w raju. Wnet zauważają oni, że nie jest to takie łatwe. Prawdą jest, że Szwajcaria jest bogatym krajem, ale nawet tu pieniądze nie spadają jak deszcz. Nikt nie cierpi tu z głodu, każdy ma dach nad głową, nigdzie na ulicy nie można znaleźć żebraków albo kryminalistów. Przeciętny Szwajcar pracuje bardzo ciężko. Dzięki pracy i zdyscyplinowaniu osiąga on swoje bogactwo. Wiadomo, że pieniądź jest wysoko ceniony w naszym społeczeństwie, ale czy pieniądź czyni ludzi zadowolonymi i szczęśliwymi? Nie wierzę, aby Szwajcaria z powodu swojego bogactwa była bardziej szczęśliwa niż inne kraje.

Na wakacyjnych prospektach bardzo często można zobaczyć taki obrazek: rolnik w stroju ludowym stojący obok krowy na pastwisku lub łące. Należy wiedzieć, że w Szwajcarii bardzo mało ludzi pracuje w rolnictwie. Większość Szwajcarów to urzędnicy pracujący w bankach lub agencjach, nauczyciele, księgowi.

Bardzo ważną rolę w gospodarce odgrywa przemysł, handel i rzemiosło. Szwajcaria eksportuje bardzo dużo produktów farmaceutycznych, chemicznych oraz zegarków.

Jaki jest Szwajcar? Każdy z Was może wydać o nas opinię, bo bardzo ciężko jest ocenić samego siebie. Szwajcarzy są bardzo różni. Nigdy Szwajcar francuski nie będzie taki sam jak Szwajcar niemiecki. Mimo różnic językowych i kulturalnych w naszym kraju panuje jedność. Szwajcar jest oszczędny i zapatrzony we własne sprawy. Chciałabym, aby Szwajcaria zaczęła pomagać ludziom biednym szukającym pomocy w naszym kraju. Często przybysze z zagranicy nie są mile widziani u nas w Szwajcarii. Mimo tych wad jestem zadowolona i trochę dumna z tego, że jestem Szwajcarką.

USA według Sonal Tejani

Ameryka uważana jest za tygiel narodów. Nikt nie może powiedzieć, że jest prawdziwym Amerykaninem; wszyscy jesteśmy Francuzami albo Niemcami, Hiszpanami, Anglikami, Włochami, Hindusami itp., a łączy nas wspólny język.

Ameryka jest czwartym pod względem wielkości krajem świata. Jej możliwości wydają się być nieskończone. Kraj ten obdarzony jest niewiarygodnymi bogactwami, nie tylko mineralnymi, lecz także ludzkimi, ma bowiem ludzi o wielkiej wyobraźni i pomysłowości. Stany Zjednoczone dały światu energię nuklearną, telefon, hot-doga i szczepionkę przeciwko chorobie Heinego-Medina. Nie można zapomnieć o geografii tego kraju; o słonecznej Florydzie daleko na południu i o lodowcach na Alasce. Podróżując ze wschodu na zachód można podziwiać łagodne, płaskie prerie stopniowo przechodzące w majestatyczne, pokryte śniegiem szczyty Gór Skalistych. Każdego roku tysiące turystów z całego świata przyjeżdża, aby oglądać wspaniały Kanion Kolorado, potężną Missisipi i napawający trwogą Wodospad Niagara.

Równie słynny jest McDonald. Fast food – szybkie jedzenie – powstało w Ameryce i zastąpiło większość długich i drogich obiadów; teraz ludzie jadają szybko, nie nadwężając sobie przy tym kieszeni. Reklamy McDonalda przyciągają oczy i ludzją tak samo jak obietnice „dwóch wołowych pasztecików, specjalnego sosu, sałaty, sera, kiszonych ogórków i cebuli na bulce z sezamem”, czyli Wielkiego Hamburgera.

Jeszcze bardziej ekscytujące jest oglądanie w telewizji przeróżnych pojedynków i zawodów. Amerykańska telewizja obecnie jest najważniejszym mass-medium. Członkowie rodziny często nie widzą się podczas całego dnia, dopiero wieczorem śmieją się razem z różnych śmiesznych sytuacji, które się im zdarzyły w tym dniu. Niemal każdy biegnie do najbliższej salki gimnastycznej i przyłącza się do grupy

szaleńców podnoszących swą sprawność fizyczną, jako że idea „Carpe diem” – wykorzystuj życie do ostatka – bardzo głęboko zakorzeniła się w naszych sercach.

Amerykanie są bardziej zdyscyplinowani niż inne narodowości. Gdzie byliśmy dzisiaj, gdyby nikt nie starał się czynić życia łatwiejszym? Wielu znanych Amerykanów znalazło w Stanach schronienie przed prześladowaniami w ojczystym kraju. Okazali oni swoją wdzięczność poświęcając swoje zdolności dla rozwiązywania problemów ludzkości. Jedność wewnątrz kraju umożliwia nam zwrócenie uwagi na sprawy międzynarodowe. Podczas głodu w Etiopii, Amerykanie – tak biedni, jak i bogaci – zebrali olbrzymie sumy, aby pomóc potrzebującym. Mając tak wysoki standard życia, nie umiemy sobie wyobrazić, co to znaczy być głodnym lub nie mieć się do kogo zwrócić o pomoc. Oczywiście mamy swoich bezdomnych, chorych i niepełnosprawnych, ale przeciętny mieszkaniec przedmieść nie myśli o tym na co dzień.

Od samego początku przyjeżdżający do nowego świata walczyli i poświęcali się, aby ich dzieci miały lepiej niż przodkowie. Uważali swoje obywatelstwo za przywilej i znosili wiele niedogodności i trudności. Farmerzy karczowali lasy i zdobywali ziemię. Każdemu pokoleniu Amerykanów rzucone było wyzwanie.

Święto Niepodległości obchodzimy razem z rodziną i sąsiadami. Po zjedzeniu pieczonych hot-dogów idziemy nad jeziora, aby podziwiać wspaniałe fajerwerki oświetlające nocne niebo. Jest to jedyny dzień w roku, kiedy każdy zatrzymuje się na chwilę, aby zastanowić się dlaczego jest dumny z naszego kraju. Obawiam się, że naszym największym błędem jest zapominanie naszego dziedzictwa i uznawanie olbrzymich możliwości kraju za rzecz oczywistą.

Duch Ameryki jest oparty na przyjaźni i zainteresowaniu innymi kulturami. Bardzo popularne są międzynarodowe wymiany studentów. Niestety, nie uczymy się języków, ponieważ zostaliśmy zepsuci przez jedność, jaką daje krajowi jeden wspólny język. W tej kwestii nasza siła okazała się być naszą słabością. Wierzę jednak, że USA z uporem będą dążyły ku niezmiernym granicom jutra.

LITERATURA

- Haubrich H., 1987. *How I see my Country. Personal views of 15 year olds from 28 countries.* International Geographical Union Commission on Geographical Education. Published by H. Haubrich, Birkenrain 34, Freiburg.
- Haubrich H., 1987a. *Where and how I live. 10 year olds write for the children in the world.* International Geographical Union Commission on Geographical Education. Published by H. Haubrich, Birkenrain 34, Freiburg.
- International Geographical Union – Commission Geographical Education, 1991. Newsletter 23. Pedagogische Hochschule Freiburg.

HOW YOUNG PEOPLE SEE THEIR COUNTRY

The authors of the paper are convinced about great cognitive and educational values of books: *How I see my Country* and *Where and How I live* and that is the reason that they try to acquaint them to Polish geography teachers.

The mentioned books consist of letter collections which were written by 15 and 10 years old pupils (first in different languages, then they were translated into English). Content of these letters is semigeographic characteristics of 28 countries – homelands of their authors.

Translations of 8 letters only (because of the lack of place) are presented in the paper. They were written by 15 yrs old pupils. These examples may arouse interest of Polish pupils and on the other hand they may be used to exemplify different generalizations. they may also inspire preparing similar characteristics for different regions and places of Poland.

Fragments of some of letters contain essential simplifications and that is why their use should be very careful.